

Een hao-minor met onderzoek in het buitenland

Crossover en boeiende leerervaring in buitenland

Hello, may I ask you some questions? Drie jaar lang liepen er in het Ierse Killarney National Park groepjes studenten van Hogeschool INHolland rond die bezoekers enquêteerden. De tevredenheidsonderzoeksopdracht werd deze maand voltooid. Docent en projectleider Niels Emonts blikt terug.

Nationale parken in West-Europa trekken een groot aantal recreanten. Om te bestaan hebben de natuurgebieden deze bezoekers nodig. Aan de andere kant moet de druk van de bezoekers de flora en fauna van een park niet aantasten. Hoe laat je de bezoeker van de vaak kwetsbare natuur genieten zonder dat schade wordt aangericht? Hiertoe hebben de meeste nationale parken een bezoekersmanagement systeem opgezet.

Educatie, recreatieve infrastructuur, recreatievormen en de draagkracht van de natuur zijn belangrijke aspecten van dit bezoekersmanagement. Om te controleren of een bezoekerssysteem werkt, worden tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Meestal gebeurt dit door middel van enquêteren, een arbeidsintensieve en kostbare zaak. In het Killarney National Park in het bergachtige zuidwesten van Ierland voerden

studenten van Hogeschool INHolland de afgelopen jaren deze taak uit, als onderdeel van een tevredenheidsonderzoeksopdracht die nu is afgerond.

Enquêteren

Voor de periode 2004 tot 2008 gingen INHolland Delft en het Killarney National Park een partnerschap aan. In 2003 werden internationalisering en onderzoek beleidsspeerpunten van de hogeschool: een samenwerking als deze past in dit beleid. De studiereis naar Ierland was onderdeel van de minor Sustainable Tourism. De Inholland-studenten verbleven, in groepen variërend van twaalf tot 25, één week in het nationale park om in de praktijk te leren over bezoekersmanagement in nationale parken. Ze gingen op pad met de rangers van het park en kregen presentaties van het management over bezoekersmanagement. Als tegenprestatie onderzochten de studenten de bezoekerstevredenheid. Ze besteedden twee dagdelen van de week aan het enquêteren van bezoekers op verschillende locaties in het tienduizend hectare grote park. Door het onderzoek in het onderwijs te verankeren kon het project financieel gedragen worden. Het park zorgde voor de accommodatie – de studenten verbleven in een prachtig hostel, midden in het park –, de school financierde de projectleider en de coördinatie van het project. De studenten betaalden de reis naar Ierland zelf, hetgeen ze geen probleem

De Inholland-studenten namen in het Killarney National Park ruim duizend enquêtes af

vonden omdat het afnemen van enquêtes onderdeel was van een studieweek.

Deel minor

Hogeschool INHolland Delft vormde de afstudeerrichting Duurzaam Toerisme in 2004 om tot de Engelstalige minor Sustainable Tourism. Met name studenten Bos- en natuurbeheer, Plattelandsvernieuwing en Toerism & Recreation Management kiezen voor deze differentiatie-minor als verdieping van hun studie. Voor studenten van andere opleidingen, bijvoorbeeld in de sociaal-maatschappelijke hoek, is de minor juist een verbreding. Een minor beslaat een half jaar ofwel 30 ec's (studiepunten, red.). Het onderzoek voor Killarney National Park was geïntegreerd in een van de zes thema's gedurende de minor. Met gedurende tien weken colleges en gastcolleges over duurzaam toerisme in het algemeen, waar de studenten kennis opdeden om toe te passen voor de onderzoeksoopdracht: hoe kan een natuurgebied zó omgaan met bezoekers, dat het ecosysteem onaangetast blijft. Ze bedachten strategieën voor problemen en knelpunten in het nationale park en deden hiervoor onder andere desk research. Er waren wekelijkse teambijeenkomsten en ze werkten aan een deel van het onderzoek, afhankelijk van de fase waarin de onderzoeksoopdracht zich bevond. Wat veranderde in de loop der jaren is dat de hoeveelheid gegevens met de hoeveelheid gehouden enquêtes groeide. Studenten werkten mee aan alle fases: de opzet van het onderzoek, het invoeren van alle data in SPSS, de analyse van de gegevens tot en met het uiteindelijke onderzoeksrapport. De docent (ondergetekende) fungeerde als projectleider om het geheel aan te sturen, de onderzoeksreizen te organiseren en de kwaliteit te bewaken.

Crossover

Wat de minor aantrekkelijk maakt voor studenten is naast het werken voor en in de internationale praktijk bovenal de crossover binnen duurzaam toerisme tussen de vakgebieden natuurbescherming en toerisme. Dit betekent dat studenten van verschillende opleidingen, uit verschillende vakgebieden, samen-

Begin oktober overhandigde Niels Emonts (links) onder toezien oog van INHolland-studenten het onderzoeksrapport aan de manager van Killarney National Park

werken en hun eigen vakinbreng hebben. Ze ervaren hoe het is om in een team te werken met verschillende specialisten, zoals dat ook in het toekomstig werkveld zal zijn. Daardoor ontdekken ze dat ze best veel weten, elkaar ondersteunen en veel van elkaar leren. Het enquêteren is interessant voor de hbo-studenten omdat ze zelf, in het veld, van bezoekers knelpunten en problemen kunnen horen, hetgeen ze samen met het verhaal van de managers een compleet beeld geeft. Daarbij blijken studenten het als waardevol te ervaren deel uit te maken van een groot, langdurig onderzoek.

In totaal zijn er in ruim drie jaar tijd elf studiereizen naar Ierland geweest, waaraan meer dan 150 studenten deelnamen. Er zijn er 1.031 enquêtes afgenomen, soms zelfs tijdens barre weersomstandigheden als storm of sneeuw. Bij een jaarlijks aantal van twee miljoen bezoekers aan het nationale park was dit overigens het minimum aantal benodigde enquêtes om valide data te verkrijgen.

Rapport

In augustus werd het onderzoek afgerond en begin oktober vond de overhandiging plaats van het onderzoeksrap-

port aan het management van het Killarney National Park. Wat verrassend is en een groot compliment aan het management van het park, is dat de bezoekers enorm positief zijn over de meeste aspecten van het nationale park. Verder staan in het rapport interessante bevindingen waarmee het bezoekersmanagementbeleid getoetst en aangepast kan worden. Zoals de kritiekpunten van de bezoekers 'de educatie kan echt nog beter' en 'het park is niet schoon genoeg'.

Nu het onderzoek is afgerond wordt bekeken of dezelfde opdracht in de minor Sustainable Tourism kan blijven bestaan, wellicht zonder bezoek aan het Ierse nationale park. Mét zou echter helemaal mooi zijn. Wat het wordt, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie? Mail dan naar niels.emonts@inholland.nl □

Niels Emonts is docent aan Hogeschool INHolland Delft, opleiding Environment, minor Sustainable Tourism.